

органічний, що свідчило саме про глікозидну природу флавоноїдів. Вміст флавоноїдів, визначений спектрофотометричним методом, склав $1.85 \pm 0.04\%$.

Висновки. В траві арахіса культурного встановлено наявність та визначено вміст флавоноїдів. Одержані результати поглиблюють знання стосовно хімічного складу цієї сировини і можуть бути використані при розробці методів контролю якості на досліджувану сировину.

***RUTA GRAVEOLENS L.* – АКТУАЛЬНА РОСЛИНА ДЛЯ ДОСЛІДЖЕНЬ У 21 СТОЛІТТІ**

Сергієнко Т.В.

Наукові керівники: Михайленко О.О., Георгіянец В.А.
Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна
tanyatatiana171@gmail.com

Вступ. *Ruta graveolens L.* добре відома як декоративна та лікарська рослина. Ще наші предки використовували дану рослину для лікування через її цілющі властивості. Є багато різноманітних згадувань цієї трави у легендах, повір'ях та історії. Так, вважалося, що рослину використовував Мітрідат VI Євпатор, ще до нашої ери в Криму. Він приймав її як протиотруйний засіб. По одній з версій саме через нього рута запашна набула розповсюдження в Криму. Також, є документальні підтвердження в роботах Діоскорида і Гіпократів в V ст. до н. е., про застосування цієї лікарської трави. Ще одним прикладом відомості про дану рослину, є те що у часи Середньовіччя вона була поширена у садах, оскільки мала ефект зменшення збудження у чоловіків. Саме про це у своїх роботах писав німецький лікар Бокк, XVI століття. Також, вважали, що рослина має дезінфікуючі властивості, завдяки чому її використовували у часи пандемії XVI-XVII століття. Наразі, рута запашна не втратила своєї актуальності та різноманітності фармакологічних функцій. Рослина потребує додаткових досліджень, задля підтвердження своїх цілющих властивостей та поширення використання, як рослинної сировини у медицині.

Мета дослідження. Аналіз сучасного стану досліджень рути запашної, її розповсюдження, хімічного складу, використання у народній медицині.

Матеріали та методи. У роботі було використано контент-аналіз, аналітичний, логічний та узагальнюючий методи для опрацювання поточних даних про руту.

Результати дослідження. Рута походить із Середземномор'я. В Україні раніше росла лише на Кримському півострові, на сухих кам'янистих і щебнистих схилах. На даний час рослину розповсюджена у дикому вигляді в південно-західній частині, а саме в Івано-Франківській, Львівській, Закарпатській областях. Завдяки своїй фармакологічній активності та яскравому зовнішньому вигляду активно культивується в ботанічних садах по всій країні.

Рослина досить популярна та має широке використання у народній медицині. За даними довідників, завдяки їй лікували сечокам'яну хворобу, жіночі й серцеві хвороби, гастрити, кольки, геморой, головні болі, нервові розлади, знімають судом та спазми. Додатково, її застосовували як засіб, що збуджує апетит. Було відомо, що рута впливає на гладку мускулатуру, нервову систему, структуру кровоносних судин та може виступати протиотрутою. Також, холодним настоем рослини лікували забиття, удари, синці, пролежні й

рани. У народних довідниках зазначено, що руту не можна вживати під час вагітності, оскільки вона діє як абортивний засіб.

Склад *Ruta graveolens* поєднує досить багато різноманітних класів сполук, а саме до них входять: ефірне масло, алкалоїди, кумарин, флаваноїди, аліфатичні вуглеводороди, секвітерпени, спирти, каротиноїди, вищі жирні кислоти (гравеоленова кислота), смолисті речовини, вітаміни С та Р. Це показує, що рослинна сировина містить багато цінних речовин. Слід зазначити, що сік даної рослини при контакті зі шкірою здатен викликати фотодерматит – опіки, набряки та почервоніння, в подальшому з появою пігментних плям, особливо у сонячну погоду. Це обумовлено вмістом у сировині фурукумаринів (особливо бергаптен).

На даний момент, трава рути включена до французької, індійської та британської фармакопеї. Це свідчить про її цінність. У Державній фармакопеї України її немає, тому вона потребує детального фітохімічного дослідження. Однак, рослина є потенціальним претендентом для ДФУ України, оскільки її можна легко культивувати в природно-кліматичних умовах на всій території країни. Особливістю є одночасне поєднання алкалоїдів і ефірної олії, що робить руту потужним фармакологічним засобом. Це є доволі рідким явищем у природі.

Висновки. *Ruta graveolens* є перспективною рослиною нашого століття. Вона знайшла доволі широкого розповсюдження в Україні, легко культивується за наявних кліматичних умов. Рута є доволі популярною у народній медицині. До її хімічного складу входить багато цінних речовин. Рослина потребує подальшого вивчення та ретельних досліджень. Є перспективною для входження в ДФУ України. Подальші експерименти потенційно можуть відкрити нові можливості для використання рослинної сировини в доказовій медицині та фармації. Також, додаткові дослідження можуть виявити нові активні інгредієнти.

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ НАСІННЯ ЧОРНУШКИ ПОСІВНОЇ У ЛІКУВАННІ ІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ТА ЧОЛОВІЧОГО БЕЗПЛІДДЯ

Соляник К. В.

Науковий керівник: Журавель І. О.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

kristinasolyanik08@gmail.com

Вступ. Насіння чорнушки заготовляють з однорічної трав'янистої рослини чорнушки посівної, або чорного кмину, (*Nigella sativa* L.) родини жовтецеві (*Ranunculaceae*). Сировина протягом століть використовувалась різними цивілізаціями по всьому світу для лікування багатьох захворювань людей та тварин. На цей момент численні дослідження показали, що насіння *чорнушки* та головна діюча речовина ефірної олії цієї сировини – тимохінон, ефективні у лікуванні різних захворювань, включаючи неврологічні та психічні хвороби, серцево-судинні розлади, рак, діабет, запальні стани, безпліддя, інфекційні ураження, спричинені бактеріальними, грибковими, паразитарними та вірусними збудниками, а також ВІЛ-інфекції.

Мета дослідження. Дослідити за даними наукової літератури хімічний склад насіння чорнушки посівної та перспективи його використання у лікуванні чоловічого безпліддя та ВІЛ-інфікованих хворих.